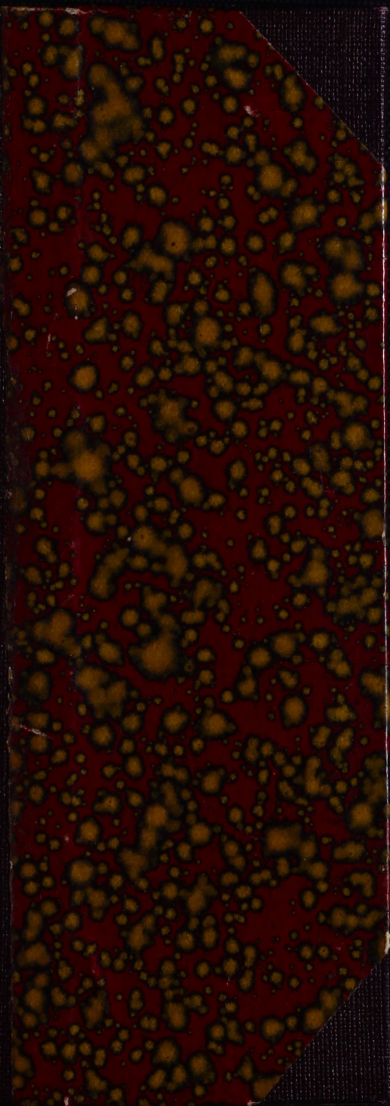

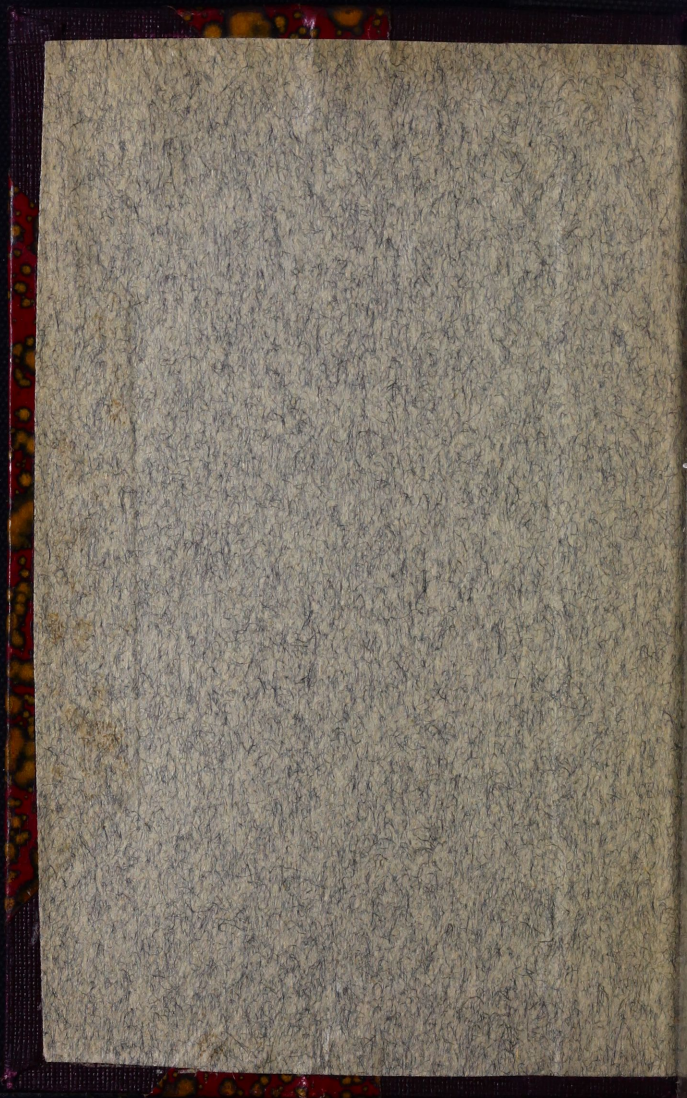
R.M.I.O.366.

SZENCZIP.

Részegesek pohara

1682.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

RESZEGESEK

JAJOS POHARA.

Avagy:

1718

Részegségről valo prædicatio, melyet élô szoval az Debreczeni Nagy Templomban 23. Nov. Anni. 1681. el prædicallott, és B. SZABO PAL Uram kivánságára typus alá 1719 bocsátott.

795

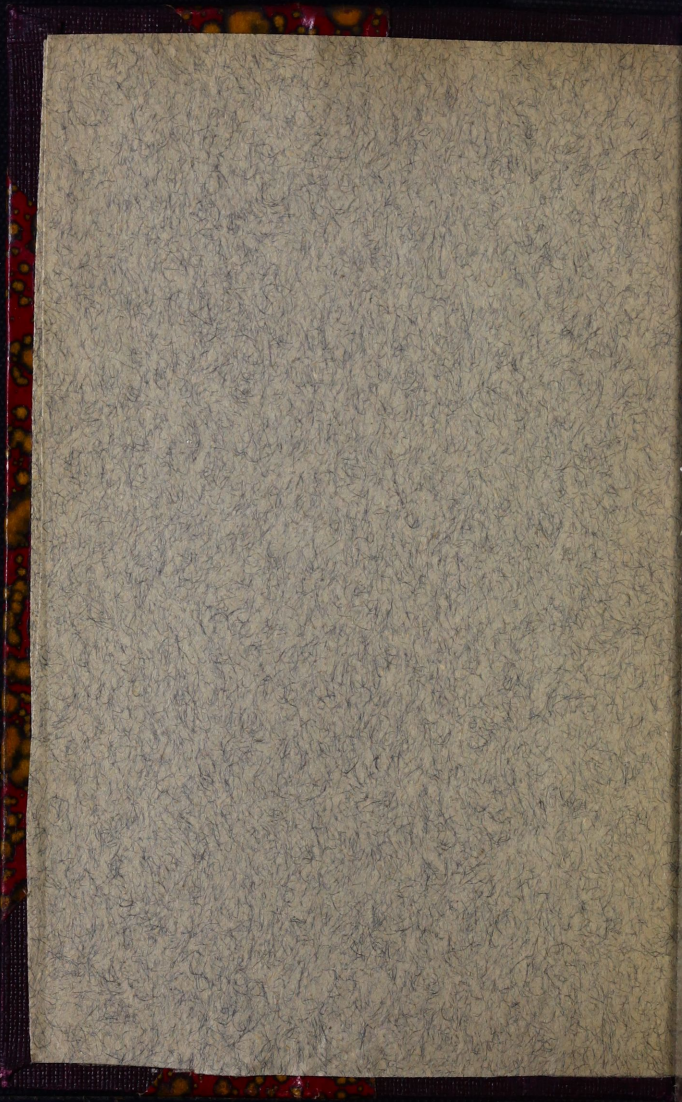
S Z E N C Z I A : P A L .

Debreczeni Ecclesiának edgyik L. Pásztorá.

DEBRECZENBEN,

Nyomtattatott ROSNAI JANOS által.
M. DC. LXXXII.

RESZEGESEK

JAJOS POHARA.

Avagy:

1718

Részegségről valo prædicatio, melyet élô fzoval az Debreczeni Nagy Templomban 23. Nov. Anni. 1681. el prædicallott, és B. SZABO PAL Uram kivánságára typus alá 399 bocsátott.

Y95

S Z E N C Z I A : P A L.

Debreczeni Ecclesiának edgyik L. Pásztorá.

DEBRECZENBEN,

Nyomtatott ROSNAI JANOS által.
M. DC. LXXXII.

Efai. 5. 22.

*Faj az nagy bor ihatonak, és az kik serények az ré-
ségítésre való bornak töltésére.*

K Et utakon szokta az Sátán kiváltképpen az em-
bereket el ejteni. 1. Csuda mesterséggel el áltat-
tya az embert, hogy hasznos az bűnt meg cselekedni:
olyanok lesstek mint az Istenek joiak és gonosznak tudoi
Terem. 3. 5. még Idvezítőnket is nem ségyenlé ez-
zel meg kesirteni, meg mutogatván ez világnak orrá-
git és azoknac sépségít; azt mondgya: *mind ezeket*
neked adom ha le borulván ti stelendest engemet Matt.
4. 9. 2. Biztattya hogy nagy gyönyörúséget fog ta-
lálni az bűnben: *azlopott vizeket édesseknek állattya.*
Péld. 9. 15. 16. és az álnoksággal szerzett kényeret gyö-
nyörúségesnek, Péld. 20. 17. Így az bornak szeretőjét
nyájjas mulatásznak, vigadozásnac s' abban való
gyönyörködtetésnac édesgetésével vezérli az réseg-
ségre Efa. 11. 12. de mi lében vege? *Summás*
fan ez leczkében meg tanittatunc: hogy inind az ré-
ízegesnac, mind az résegítőnec jajjal fog az Isten fizet
ni.

R E S Z E I. Kettő.

I. A' résegeínece forsa: *Faj a' nagy bor ihatonac.*

II. Az résegítőnec: *Es az kik serények az rése-
gítésre való bornak töltésére.*

Kis kel.

Kit kell az nagy bor ihaton érteni?

1. Az réseges embert; ki gyakran követi az bortul valo meg nehezedeft; kic mondatnac *bor mellet mulatoknak*, Peld. 23. 30. *résegeskedóknec*, Ef. 5. 11.
2. Az erös bor ivot, ki mikor néki igazodik; *nagy pohárokbul iszsa az bort*, Amos. 6. 6. ez illyec hivatnatnac kivalt-képpen valo modon: *bor ivoknak*, Jóel. 1. 5. mellyre adta vala magát Salamon. Prædik. 2. 4.

Micsoda az résegség?

Az egész ember nec, mint valami alkutmánnac erőtlen sége, melly lében az elmében lévő okoskodásnak valami által valo meg háborodásábul. Mivel pedig az háborito nem csak egy féle; az résegség is ennehány féle. Néha résege, ember, az Isten veséje tül: Jer. 25. 15. 16. Jer. 48. 25. 26. Néha az bálva nyhoz valo buzgoságtul: Jer. 51. 7. Titkos. 17. 2. Néha tisztátalanságra valo vágyodástul. Hof. 4. 11. ez résegetette vala meg Ammont. 2. Sam. 13. 4. Néha ez világnac modatlan szerelmétül. Luc. 21. 34. mint Démas. 2. Tim. 4. 10. Néha az maga modatlan szerelmétül; melly ez utolsó időben igen uralkodic: 2. Tim. 3. 2. mint régen Jonásban. ki hogy Isten Ninivét el nem silyefst; tő tartya nagy orca pirulásnac s'erre fakad, *ved el kérlek Uram az én lelkemet, mert jobb ennékem meg halnom hogy nem élnem* Jon. 4. 3. és hogy Isten feje felől fejénec arnyéket tartó fűvet elháraztya is tartya olyan dolognac ki által ő ok nélkül és keserven meg homorittatott, azért mond: *jobb nékem boltom hogy nem éltem*: Jon. 4. 8. Isten mondgya

néki hogy méltatlan követi haradoskodását; de ő csak vitattyá: *méltán cselekszem hogy haragszom mindhalálig* vers. 9. Háromszor fokkal meg Isten ellen az maga ügye mellett, mig edgyczer Isten ügye mellett az nép ellen, akkor is nagy kedvetlen. Jon. 3. 4. Néha az rébégítő állatnac italátul, minémű az bor, fer. 2[c. ilyen rébég volt Nábál 1. Sam. 25. 36. Erről az leczke.

Mikor kezdődik emberben a rébégesség?

Az testnec kedvezők mondgyák, hogy a' bor miatt kerék vágáson által dűlnec ha mondod; vond fellyeb a lábodat, mert a' kerék ezentül öbve tőri és bódát meg értvén bár ne legyen ereje az fel kelésre; de ha lábát fellyeb vonittya, még az nem rébég, ugy módyác de az Irás kezdi az meg nehezedésen. mikor nyelved nehezedic s' az beszédben tántorog, elmélkedésid erő nélkül valok fejed kezd bégdelegni, lábaid tántorogni, avagy csak egyenetlenül téged hordozni. Ezt tiltja Idvezítőnc. *meg ne nehezedgyenec az ti biveitek tobzodásnak miatta.* Luc. 21. 34. Itt áll bé az rébégesség, melly grádusfonként mégyen elő, és ha ki annyira mégyen az italban hogy eből tellyefséggel meg vályyék, magát ne bírja az rébégesség nec legg nagyobb örvényneben gázolt bé, mint Noe Ter. 9.

Mit foglal ezzel bé laj? Az rébégesség nec gonoskit és büntetésit, ugy mint:

1. Testnénc erőtlensége: Hof: 7. 5. Peld. 23. 29. 30.
2. Szükség: Esa. 5. 13.
3. Gyalázat. Habac. 2. 16. 1. Cor. 5. 11.
4. Fog-

4. Fogságra való vitetés. Efa. 5. 11. 13.
Amos. 4. 1. es 6. 7.

5. Dög halál. Ef. 5. 14. Amos. 6. 10.

6. Kárhozat. Gal. 5. 21. Szemleld az embernek nagy erőtelenségét, az ki ilyen gonoskokban nem sajnálja magát keverni, inyénc, nyelvénc, borban való fereztésével.

Ez keserű pohár az résegeje vagy csak az résegesé?
Az te telte életednek el-fogyatására elég az fegyver-
nek egyféri nyakadhoz való csapása; így az te lelki é-
letednek s' minden boldogságodnak el-fogyatására
elegendő egy bűn; mivel minden *bűnnek solgya az halál.*

Rom. 6. 23. azért egyczeri meg résegedésedért Isté
azt a' jajos pohárt kezdedben adhatná; mindazonáltal
Isten ez leczkében kööbőni az nagy bor ihatokra, *kik
ja reggel fel kelnek hogy résegeskedgyenek és mulatnak
az bor mellet miná estveig.* Ef. 5. 11. nem hagyván
az egylzer meg résegedőt is csapás nélkül, Noéval,
ki alkalmatofságot szolgáltatván fiának az meg csufo-
lásra, Isten maga lelkének keferűségére Noéval ma-
gával átkoztattya meg édes gyermekét.: Terem. 9.
25.

*Hát a' résegitőnek mint léssen dolga? Jajos, lásd az
leczkén kívül.* Amos. 4. v. 1. 2. 6. 10. Habac. 2. 16

T U D O M A N Y.

*A' résegség, annál inkább az résegeskedés, Isten
előtt unalmas vétek.* Az leczke jajt bűlő gonosznak
mondgya; melly az Isten haragját gerjéti. Efa. 28.
1-3. Joel. 1. 4. 5. Mig ez világon vadnak az
emberek forfokat tési ollya, *mint ki az tenger tőze-*

pin fekszik az árboz fának tetején. Péld. 23. 30. az után Isten orvágábul ki zárja mint az paráznság vagy gyilkosság. Gal. 5. 21.

O K A I.

1. Mert az réteges mint egy kalmárságot indit, inyének, nyelvének teczô nyalakodáson, ešét el adgya, azt tartván ô nagy jonac. Hos. 4. 11. Luc. 16. 19. 25. edgyút világi elômenetelit. A mos. 4. 1. 6. Az mi nagyob lelkének üdvôségét. 1. Cor. 6. 10.

2. Mert az rétege séggel magát alkalmatlanná téší nem csak az kegye ség gyakorlálára. Jer. 2. 25 Luc. 21. 34. Hanem még az maga tíf;te ségének oltalmazására is: pelda Noe. Terem. 9.

3. Mert mindenféle bűnöknek forrásává téší az embert: u. m. háborgová, péld. 23. 29. rít;átalanná, vers. 33. dolo g talanná. vers. 35. balgataggá és csufolová. Peld. 20. 1.

4. Mert az Isten képét véle le vetkezteti el vévén embernek ešét, és néminémü képpen az oktalan álatnál aláb valová téší *mert az ókor ešmeri az ó Urát, de az Izrael nem.* Esa. 1. 3. Azon üdôben elő Hosaás okát adgya: *mert az bor el vette ešeket.* Hos. 4. 11.

5. Mert ebben az bűnben meg avult embernek lelki nyavalyája gyakrabban orvosolhatatlan, mivel ritkán és igen nehezen hadgyác el gonos bűnöket az rétege sek. Jer. 2. 25.

Elsô Hafzna Oktatás.

1. Ne csudáld hát, ha az réteges semmire kellônek és loc gonotal meg rakodotnac tartatic. Elí rétegeknek aliván Annát. 1. Sam. 1. 14. mint nagy Isten telen-

telenség alól menti magát vers. 16. az honnét az sem-
mire kellő emberek *bor ivoknak* avagy az mint az
fordítás vagyon lakadalmazoknak hivattatnac. Solt.
69. 13.

2. Ne keres az rébegenél kegyeliséget, hanem
minden féle bűnnek moslékát. Matt. 24. 49.

3. Az rébesség az Istennek nem egy parancso-
lattyát rontya meg, hanem mindeniket néminémü
képpen, mivel minden bűnnek alkalmatósága, és
azt somorittya meg az ki mind az tiz parancsolatokat
adta. Jac. 2. 10. Azomban az rébeges cselekeji go-
nosát.

Isten ellen: törvényét által hágván, áldásával vísa
élvén, és az ő képét magáruul éktelenül le vetkezvén
Lottal. Terem. 19. 33. és az Lázár Gazdagával, ki
hogy minden napon jól lakhatot (ércsed az rende-
letlenségig) abban vette el minden javát. Luc. 16.
25.

Maga ellen: magát véle ségenségre juttatván Peld.
21. 17. és 23. 20. egészégétől, erejétül meg fosztván
Peld. 23. 29. 31. 32. és végre minden boldogságá-
tal.

Maradiki ellen: mivel az igaznac magva áldatic
meg. Solt. 37. 26. az rébeges maga rof; példájával
gyermekét meg botránkoztatván edgyüt bűnhődic,
mint Noe. Terem. 9. azomban nincs minek rájoc
maradni, mivel táplálni, az ki pedig az övéiről, es fő
képpen az ő háza népéről gondot nem visel, az hitet meg
tagadta, és az hitetlennel aláb való. 1. Tim. 5. 8.

Felebaráti között: az ségenyek ellen, kiket tarto-
zic

zic tapjálni. Eph. 4. 28. Masoc ellen, kiket meg börtánkoztat. Amos. 4. 1.

Respublica ellen. mellyet tartoznéc gyámolitani: de ő inkább átkát neveli mint Juda. Ezech. 16. 49. Izrael. Amos. 6. 6. 7. Cháldausoc. Dan. 5.

4. Olly gonos; mellyért méltatlan az rés;eges az jonac barátságára. 1. Cor. 5. 11.

5. Senki hát felebarátyját nem erőltetheti, hanem ha vétkezni akar. Hos. 7. 5. Az pogány Asverus lakadalmában egyedül ez vala jó, hogy törvénye ez volt: *senkit senki ne kényszerítene.* Esther. 1. 8. ezt is az Ur feljedczette.

II. H A S Z N A Dorgáló.

Vétkeznek azért. 1. Az rés;egesek annál inkább az rés;egesek, kiváltképpen romlásnac idején, mikor az Ur hi sírásra, jajgatásra, gyász ruhában való öltözésre, akkor öröm vigaság, hus étel, bor ital, modván: *együnk igyunk mert holnap meg halunk.* Esa. 22. 12. 13. Es hogy meg az ő nyakokat nem éri az lug. *nem sannyák az Josephnek romlását.* Amos. 6. 6.

2. Kik palástot keresnek rut bűnöknek: hitván sárral mázolnak. Ezech. 13. 10. Azt mondgyác.

(1) Nem lenne barátom, ha jozan életet élnék.

Fel. 1. Lám van az jozan embernek is barátya, nem lenne azért csak rés;eges barátod, kit kerülnöd kel. 1. Cor. 15. 31. 2. Szemlélj magad bolondságát az ki egy rosz ember barátságán mint Esau egy kis eledelen, eladod első szülőtségednek boldogságát, mellyért vele alá valonac tartaisál méltó vagy reá. Sidok. 12. 16.

(2) Maga

(2) Magamét iszom ha iszom. Isten eleget adott.

Fel. 1. Az Lázár gazdagánac elege vala, és hogy az magájébul minden napon vigan lakik vala, és hogy aštalárul le hulló morfalékot (ércsed az ô bövelkedését melly az s;egények része nálunc) sem adgya vala Lázárnac, pokolbá élé fel s;éit Luc. 16. 19. 23. 2. Te az te jovaidon csak sáfár vagy Luc. 16. 1. rész; ed abbul az mit Isteneffé meg es;el, iszol, ruházattal el s;aggacz Prædic. 5. 18. 3. Az te magad késivel nem s;abad magadat meg ölnöd, azért az magad borával sem s;abad vis;sa élned.

Kivánom tudni meddig terjed ki borral valo életsemnec szabadsága? Elhecz 1. Ur Vacsorájánac veteleben. 1. Cor. 11. 25. 2. Orvoslásban. Luc. 10. 34. 3. Gyenge erőd nec gyámolítására mértékleteslé, 1. Tim. 5. 23. 4. Nagy somoruságodnac idején; de ritkán ihatol az vidámságig Solt. 104. 15. az bornak vidámságig valo itala az meg keseredet s;ivűe, de az rész;egségig valo terjedés az ves;endőjé Péld. 31. 6. Ez vidámság után következik az meg nehezedeş, melly elsö grádufa az rész;egesnek.

Hát az kinek elege van bűn nélkül élheté csak borral?

Fel. 1. Ez világosan nincsen meg tiltva, mind azonáltal az ki mindenkör bort az meg elégedesig iszik költ el annyi bort, mennyit a' ki egyéb aránt vizzel él: de minden héten háromsor meg rész;egs;ik. innét ugy láttyuc valamint ez az rész;eges néki betegesedic Péld. 23. 29. 30. ugy amaž bor mellet mulató azon nyavalyákkal terheltetic. 2. Azért ezt a' cásust

B

ember-

embernek temperamentuma igazittya el, szabad az borral élni az egészségnec meg marasztásáert, már az hideg és nedves természetűec bővebben élhetnek véle, de ez okon hogy elég van, csak mind borral élni ellenkezőc Pátriárkák, és minden sentek példájaval, maga egészségével, és az irásban ki nyomozható, bornak végeivel.

(3) Ros házam népe vagyon bánatomat üzöm. Fel. 1. A' ki minden nap miveled nem igaz fogásod, hanem csak reá bókál. 2. Ki lehet te náladnál rosszabb az ki részeges vagy, talám azért utáltattál meg s' azért háborog házad népe. 3. Büntetés az rajtad s' nem bűnnel kell orvoslanod, hanem meg térésl el, Prædic. 7. 26. és jó példával 1. Pet. 3. 1. 2.

3. Vétkeznecc még is kik bsereteket ebben mutatják ki, hogy meg részegitheti felebaráttját, Hol 7. 5.

4. Kik itattják hogy ez által más gonosban ejcséc: *risztatalanságban* mint az Loth leányi Terem. 19. 32. *gyilkosságban*: 2. Sam. 13. 28. mezitelenségének fedezésében. Habac. 2. 15. Vigyázatlanságban 2. Sam. 11. 11.

5. Kik élnek Istentelenségnecc borával u. m. Prædálócc Péld. 4. 17. és az kik kések boréert az hamisnac ügyet meg igazítani. Esa. 5. 22. 23.

III. H A S Z N A   Int:

1. Elly jozan életet: meg gondolván hogy találás az borbán részegség kívül is hasznos és gyönyörüséget: ilyen csekély vízben értelmes teremtet állat lévén ne hally belé. Azonban te magadat világosságnac fiának tartod, jozanság illet azért. 1. Thest 5. 8. egyéb aránt vigyázatlanságban találtatván meg gyözet-

győzöttetel 1. Pet. 5. 8.

2. Ne munkálkodgyál azon soha, hogy felebará-
todat meg résfégicsed. 1. Mert jajt ízüő gonof; ez is
az leczke f;erint. Láf. Hof. 2. 5. 2. Mert azt meg
botránkoztatnád, *jaj pedig az botránkoztatonak*, Luc.
17. 1. 2. 3. Mert gyilkofságban efel, mert az res;e-
gest lelki életétül meg fosztod. Gal. 5. 21.

Könyörgés.

OH Izraëlnek pás;tora, hivedid nec tápláló Attya, bü-
nösök nec igaz bírása, Jehova Seregeknek Ura, ki
az hiteléekeket meg itéled igazságbā, és lés;nek ollyak
mint a' polyva melly az f;éltől tétova hányattatik; az ki
pedig az hitelénec tanácsábā nē járás az csufoloknak f;é-
kiben nem ül, tés;ed ollyanna mint à folvo viz mellett
plántáltatott termő fa, melly gyümölcsét adgya ideje ko-
rán, és kinék levele meg nem hervad. Te látod Uram,
az földnek hatalmasi egyben gyültek, és az nevezetefek
tanácsot tartottak, azok ellen az kik az te f;árnyaid alatt
réjtették el, és azt mondották, jertek el veszefsük el eze-
ket hogy ne légyen nemzetség és ne nevezetefék annak
nevē, az ki az Urat igazságban tíf;telī, és fel nem vette az
Fene vadnak bélyegét. Foházzkodván nyögünk, de nin-
csen ki meg vigal;tallyon, örökségünk kivül valokra, és
az mi házunk idegenre f;állott, az kik f;olgák voltak kö-
zöttünk most azok uralkodnak mi rajtunk, és nincsen ki
minket kezekbül kí f;abaditana, sőt az magunk el fajult fi-
aink örülnek hogy te Uram mi velünk ezt cselekeded;
De oh Uram bár csak most az meg látogatásnak napján
es;mélnelhetnök meg magunkat, vennök éf;ben hogy mind
ezeket az bűnért az Urnak keze cselekedte; de ez az mi
leg mérgeffeb sebünk, hogy az Ur f;ol s' f;avát füleinkbē

venni nem akarjuk, az ökör isméri az ő Urát; de az Izraél
 nem isméri sem pedig észben nem vérszi magát. Oh mi
 jól tévő Atyánk; te vagy az mi iffiuságunknak vezére, ne
 haragudgyál azért örökké az te örökségedre, bocsásd meg
 Uram az mi fok bűneinket töröld-el álnokságinkat;
 Kezd el Uram bennünk az kegyelem alkotmányának é-
 pítését, és vid végben te magad, hogy az dicsőség egéj; lé-
 tenéked tulajdonittasék. Térics meg Uram s' te hoz-
 zád meg térünk, vony, és utánnad futunk, és minek után-
 na lelki febeinket meg orvoslod, épics meg oh Uram az
 mi romlásunkat, ne engedgyed az s;ölot pus; túláfra jutni
 mellyet az te jobb kezed plántált és annak ágait el-tördel-
 tetéfre, mellyeket te magadnak meg erőfitetted. Eleve-
 nics meg Uram minket, és az te nevedet segicségül hijuk
 állass helyünkre és mutasd meg hos; s; as látogatásid után
 az te orczádat és meg s;abadulunc. Ne adgyad Oh Uram
 az te Gerlicze galambodnak lelket az ellenség fokságának
 kezében; az kik pedig Uram immár régtül fogva bujdos-
 nak az s;ámkivetésnek pus;táján az s;övetcségnék ládájá-
 val, és fokan az engedetlen nepek közzül el is hullottak,
 engedgyed Uram, azoknak maradéki juthassanak hazá-
 joknak kívánatos Canahánnyában, hogy te néked lelki
 örömmel és bántodás nélkül való s;abadsággal há-
 lákat adhassanak. A m e n.

V E G E.

